

Basishouding van de hulpverlener bij gezinnen met een migratieachtergrond*

Het gebeurt dat hulpverleners, die in contact komen met mensen met een migratieachtergrond, handelingsverlegen worden. Ze hebben het gevoel niet de competenties en vaardigheden te hebben om met het gezin aan de slag te gaan omwille van het verschil in cultuur, het verschil in origine en/of religie.

We zien echter dat hulpverleners de nodige vaardigheden vaak wel al hebben. Hulpverleners hebben een basishouding, waarop ze, ook in contact met mensen met een migratieachtergrond, kunnen terugvallen. De algemene kenmerken van een participatieve basishouding van een hulpverlener zijn ook dan: oprechtheid, begrip en respect tonen, empathie, nieuwsgierigheid, authenticiteit, openheid, flexibiliteit, gelijkwaardigheid,...

Daarnaast zijn er, in de hulpverlening aan gezinnen met een migratieachtergrond, enkele specifieke elementen om in het oog te houden die we graag onder de aandacht brengen. De vragen die verband houden met cultuursensitiviteit, worden in de box met een * aangeduid. Als je deze vragen behandelt, lees er dan volgende achtergrondinformatie nog eens op na!

JE EIGEN BRIL

We kijken steeds met onze eigen bril naar de wereld, naar onze ervaringen en naar de ander. We zijn ons niet altijd bewust van onze bril, onze waarden en normen. We zien niet dé waarheid, we zien onze waarheid. Voor een goede ontmoeting en verbinding is het van belang dat we onszelf en de bril van waaruit we naar de wereld kijken, kennen.

STEREOTYPEN EN VOOROORDELEN

Onze bril is gekleurd door gedeelde beelden, stereotypen en vooroordelen. Stereotypen zijn veralgemeningen, beelden van een groep mensen die vaak niet (volledig) overeenstemt met de werkelijkheid. Ze kunnen kloppen voor een deel van de mensen uit die groep, maar je kan er in contact met een individu niet van uitgaan dat het stereotype beeld ook geldt voor die persoon. Vooroordelen gaan een stapje verder, er is een emotie aan gekoppeld. Meestal zijn het negatieve beelden. Het is belangrijk om je bewust te zijn van deze beelden en stereotypen. Onbewust spelen ze vaak mee in ons contact met de ander en dit bemoeilijkt het contact.

INTERCULTUREEL SENSITIEF

Je bent intercultureel sensitief als je in staat bent om naar een cultuur te kijken, niet alleen vanuit je eigen referentiekader, maar ook vanuit het referentiekader van de ander. Je verplaatst je niet alleen in gedachten, maar je bent ook in staat om je gedrag aan te passen. Je bent je bewust van je eigen grenzen en zonder je identiteit te verliezen beweeg je je soepel tussen verschillende culturele referentiekaders, met grote culturele flexibiliteit en met respect.

PRIVILEGES

Welke groep is in onze samenleving het sterkst vertegenwoordigd in leidinggevende posities in bijvoorbeeld de media, hoger onderwijs, politiek, bankwezen,...? 25-55 jaar, man, heteroseksueel, hoogopgeleid, middenklasse en hoger, wit, katholiek of vrijzinnig. Deze groep heeft een aantal voordelen en privileges.

Privileges gaan over welke macht iemand heeft en over de toegang tot voordelen in de samenleving, instituties, organisaties,... (huisvesting, werk, stemrecht,...) die anderen niet hebben. Men gebruikt

hiervoor ook de term wit privilege. Dit is een belangrijk concept omdat het woorden geeft aan wat sommigen aanvoelen en omdat het een mechanisme is dat in onze samenleving een grote rol speelt. Dit concept kan weerstand oproepen. Als individu moet je je daar niet schuldig over voelen of kan je dat niet zomaar veranderen. Je moet je er wel bewust van zijn dat het een realiteit is, je moet je bewust zijn van het mechanisme.

ZIEN VAN GOEDE INTENTIES

Mensen hebben goede redenen om te doen wat ze doen. Erkenning geven aan deze goede intenties is van essentieel belang voor ieder mens en schept ruimte voor verandering. Dit is ook van essentieel belang om verbinding te kunnen maken.

De kortste weg naar verandering bij een persoon blijkt vaak de omweg van erkenning te zijn. 'Wat raakt je, waarom word je zo boos?' Om het gedrag van iemand te begrijpen, probeer je het te bekijken vanuit het perspectief van de ander. Je probeert de hele context in beeld te krijgen. Erkenning geven is echter geen gelijk geven. Er is een duidelijk onderscheid tussen erkenning geven voor de intentie achter gedrag en een bepaald gedrag positief of negatief beoordelen.

* Opgemaakt door OTA – Ondersteuningsteam allochtonen

V.U. Bert Van Acker, voorzitter IROJ Oost-Vlaanderen, MFC Hagewinde, Poststraat, 6 9160 Lokeren